

Informatiebericht SUA

Van	IND/SUA	
Auteur(s)		10.2.e
Telefoonnummer	06	
Nummer & Titel	IB 2019/26 christelijke tatoeages	
Kenmerk (digijust)	Informatiebericht christelijke tatoeages - 2529956	
Hoofdtak	Asiel	
InformIND Thema	Inwilligingsgronden Vluchtelingenverdrag	
Relatie met		
Geldig vanaf	08-03-2019	
Geldig tot en met	08-09-2019	

1. Aanleiding

Op 31 mei 2018 heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State een tweetal uitspraken gedaan in zaken van asielzoekers die een christelijke tatoeage hadden laten plaatsen en om die reden stelden bij terugkeer te vrezen te hebben voor vervolging¹. Daarnaast is ook het signaal gekomen dat het steeds vaker voorkomt dat asielzoekers zich beroepen op een vrees voor vervolging vanwege een christelijke tatoeage, terwijl de bekering op zichzelf ongeloofwaardig wordt geacht.

2. Verwachting

Met dit informatiebericht worden handvatten geboden hoe om te gaan met zaken waarin de asielzoeker aangeeft dat hij een christelijke tatoeage heeft laten plaatsen en stelt enkel en alleen om die reden bij terugkeer naar zijn land van herkomst vervolgd te worden, danwel een reëel een voorzienbaar risico op een 3 EVRM behandeling te lopen.

3. Inhoud/Toelichting

In de zaken waar de uitspraken van 31 mei 2018 op zagen, was sprake van asielzoekers die hadden aangevoerd dat zij waren bekeerd tot het Christendom. Zij hadden daartoe ook een tatoeage van een kruis in respectievelijk hun hals en hun hand laten zetten. De bekering tot het Christendom is ongeloofwaardig geacht. De IND had zich om die reden ook op het standpunt gesteld dat van de vreemdelingen verwacht mag worden dat zij de tatoeage verwijderen/aanpassen of dat zij deze middels make-up of op andere wijze bedekt houden in Irak.

De Afdeling deelt het standpunt van de IND dat de bekering tot het Christendom op zichzelf ongeloofwaardig is. De Afdeling heeft echter bepaald dat - indien de IND van de vreemdeling verwacht dat hij op zijn lichaam aangebrachte tatoeages verwijdert of aanpast – de IND dit standpunt nader moet motiveren. Bij die motivering zal hij aandacht moeten besteden aan de vraag hoe dit standpunt zich verhoudt tot de grondrechten op de lichamelijke integriteit, zoals neergelegd in artikel 11 van de Grondwet, artikel 8 van het EVRM en artikelen 3 en 7 van het EU Handvest. Bij die motivering moet hij tevens aandacht besteden aan het arrest van het Hof van Justitie van 25 januari 2018, Hivatal, ECLI:EU:C:2018:36, punt 53. In bedoelde rechtsoverweging overwoog het Hof dat ook in situaties waarin de toestemming van een vreemdeling vereist is, toch de facto sprake kan zijn van dwang door de druk

¹ ABRvS 31 mei 2018, nrs. 201704302/1 en 201701909/1.

van de omstandigheden waarin een verzoeker om internationale bescherming zich bevindt.

Daarnaast heeft de Afdeling in deze zaken overwogen dat het niet aannemelijk is dat de vreemdeling zijn tatoeage na terugkeer onder alle omstandigheden bedekt kan houden. Ook heeft de Afdeling aangegeven dat in deze zaak niet is gebleken dat het handelen van de vreemdeling er louter op gericht is om een verblijfsvergunning af te dwingen.

4. Hoe te handelen

Naar aanleiding van voornoemde uitspraken kan niet van een vreemdeling wiens bekering ongeloofwaardig is geacht, verlangd worden dat hij zijn tatoeage verwijdert of aanpast. Artikel 11 van de Grondwet stelt in dit verband dat eenieder recht heeft op onaantastbaarheid van zijn lichaam, behoudens bij of krachtens wet te stellen beperkingen. Een wettelijke grondslag is echter niet voorhanden.

Uitgangspunt in deze zaken is en blijft evenwel dat van de vreemdeling verlangd mag worden dat hij er alles aan doet om een eventueel risico op vervolging of een 3 EVRM behandeling te vermijden. De vreemdeling kiest er immers zelf voor de tatoeage niet aan te laten passen of te verwijderen, terwijl er geen religieuze overtuiging aan ten grondslag ligt. Dat betekent concreet dat van de vreemdeling onder andere verlangd mag worden dat hij, indien dat mogelijk is, zijn tatoeage bedekt houdt. Daarnaast mag verlangd worden dat hij – indien nodig – een plausibele verklaring kan geven voor de tatoeage en zich conformeert aan de heersende islamitische praktijken en/of gebruiken of zich bijvoorbeeld aan de Islamitische kledingvoorschriften houdt.

Hieronder worden deze uitgangspunten en hoe deze beoordeeld moeten worden verder uitgewerkt.

Tatoeage

Allereerst zal de vreemdeling aannemelijk moeten maken dat hij een permanente tatoeage heeft. Het is immers niet uitgesloten dat de tatoeage op de huid is getekend of dat het een tijdelijke tatoeage is. Het is aan de vreemdeling om dit aannemelijk te maken, bijvoorbeeld door dit te onderbouwen met een verklaring van een dermatoloog/arts, het overleggen van de rekening van de tatoeage en/of bijvoorbeeld het overleggen van foto's van het moment dat de tatoeage werd geplaatst.

Wanneer voldoende vast is komen te staan dat de vreemdeling een permanente tatoeage heeft, geldt het volgende.

Gehoor

Het is van belang dat in zaken waarin sprake is van een tatoeage die volgens de vreemdeling geassocieerd wordt met het Christendom tijdens het gehoor goed wordt doorgevraagd naar de tatoeage en de betekenis ervan voor de vreemdeling. Dergelijke vragen hebben tot doel vast te stellen of en in welke mate de vreemdeling vanwege deze tatoeage te vrezen heeft bij terugkeer en of sprake is van handelen dat er slechts op is gericht een verblijfsvergunning asiël af te dwingen.

Gedacht kan worden aan vragen als wanneer de vreemdeling de tatoeage heeft laten plaatsen, op welk lichaamsdeel de tatoeage is geplaatst, welke afbeelding de vreemdeling heeft laten plaatsen en waarom? Wat betekent de tatoeage persoonlijk voor hem? Indien van toepassing: waarom heeft de vreemdeling gekozen om de tatoeage op een zichtbare plek te laten plaatsen? Heeft hij nog meer tatoeages? Om

welke reden loopt hij vanwege die tatoeage een risico, waarom wordt de tatoeage gezien als een christelijke uiting in het land van herkomst? Kan hij daar een onderbouwing voor geven? Als de vreemdeling aangeeft een risico te lopen vanwege zijn tatoeage, waarom heeft hij die dan zelf laten plaatsen – wetende dat hij (nog) geen verblijfsstatus heeft in Nederland en dat van hem (mogelijk) wordt verlangd terug te keren naar zijn land van herkomst - en hoe denkt hij daar zelf mee om te gaan? Is het voor hem mogelijk de tatoeage (zoveel als mogelijk) bedekt te houden met kleding? Is hij bekend met speciale make-up voor het bedekken van tatoeages en zou dit voor hem werken? Waarom niet? In welke situaties zou dat voor hem niet mogelijk zijn de tatoeage bedekt te houden en welke risico's loopt hij dan? Kan hij situaties waarin bedekt houden niet mogelijk is vermijden? Tevens dient doorgevraagd te worden of het risico ook nog op andere manieren te ontwijken is, bijvoorbeeld door zich te conformeren aan de heersende islamitische praktijken en/of gebruiken, door het dragen van islamitische kleding en/of door bijvoorbeeld aan de autoriteiten van zijn land van herkomst uit te leggen dat hij de tatoeage slechts heeft laten plaatsen in de hoop de Nederlandse autoriteiten ertoe te bewegen een verblijfsvergunning te verlenen. Het is daarbij aan de vreemdeling om uit te leggen waarom één en ander niet van hem verlangd kan worden of waarom hij ondanks alle mogelijke voorzorgsmaatregelen alsnog te vrezen heeft voor vervolging.

Beoordeling vrees vanwege tatoeage

Bij de beoordeling van de vrees ligt de bewijslast bij de vreemdeling. Het is aan hem om te onderbouwen dat zijn tatoeage tot gegronde vrees voor vervolging wegens toegedichte religieuze overtuiging of een reëel risico op een onmenselijke behandeling zal leiden. Daarbij is van belang dat het enkele feit dat de vreemdeling een zeker risico loopt, niet automatisch betekent dat het een reëel en voorzienbaar risico op een 3 EVRM behandeling betreft. Hoe groot het risico is dat de vreemdeling loopt, dient onder andere bezien te worden aan de hand van de verklaringen die de vreemdeling hierover aflegt in relatie tot hetgeen bekend is uit landeninformatie.

Daarbij is allereerst van belang wat uit de landeninformatie blijkt ten aanzien van christenen in het algemeen en christelijke uitingen in het bijzonder in het land van herkomst. Is er informatie voorhanden over hoe in het land van herkomst tegen (christelijke) tatoeages aan wordt gekeken²? Wanneer wordt een tatoeage gezien als een uiting van het christelijke gedachtegoed en in welke gevallen komen mensen daardoor in de problemen? Verder is het van belang om te bezien of er landeninformatie bekend is over hoe mensen worden gescreend/onderzocht door de autoriteiten indien zij terugkeren naar het land van herkomst. Worden mensen altijd ondervraagd bij hun terugkeer en worden mensen daarbij ook lichamelijk onderzocht? Dit is van belang om het risico op ontdekking van de tatoeage door de autoriteiten in het land van herkomst in te kunnen schatten.

Om dit risico te kunnen beoordelen is van belang om vast te stellen
en

Het is daarbij aan de vreemdeling om aannemelijk te maken dat hem enkel en alleen vanwege die tatoeage een bekering tot het Christendom wordt toegedicht. Een kruis kan bijvoorbeeld wel degelijk ook iets anders betekenen of voor de vreemdeling voor iets anders staan dan alleen maar een bekering tot het Christendom. Uiteraard dient hierbij – indien beschikbaar – ook gekeken worden naar hetgeen uit landeninformatie blijkt.

10.2.d en 10.2.g

² Zie bijvoorbeeld: <https://www.ecoi.net/en/document/1393343.html> (Afghanistan) en <https://www.ecoi.net/en/document/1354230.html> (Irak).

Als uit landeninformatie blijkt dat de specifieke tatoeage (betekenis en plaats op lichaam) zeer waarschijnlijk zal leiden tot (ernstige) problemen, is de vervolgvraag of deze tatoeage bedekt kan worden en onder alle omstandigheden bedekt kan worden gehouden. Ten aanzien van tatoeages in de nek en hals heeft de Afdeling in de uitspraken van 31 mei 2018 overigens reeds overwogen dat blijvende bedekking niet mogelijk is.

Ook al mag niet van de vreemdeling verlangd worden dat hij zijn tatoeage verwijdert of aanpast, blijft wel staan dat de vreemdeling zelf heeft gekozen de tatoeage te laten plaatsen, in de wetenschap dat hij geen verblijfsstatus heeft. Omdat het een eigen keuze is van de vreemdeling,

Daarbij is het van belang

Indien

, zal

10.2.d en
10.2.g

Daarbij mag bovendien van de vreemdeling verlangd worden dat hij

. Het is in alle gevallen aan de vreemdeling om aannemelijk te maken dat het voor hem – ondanks deze voorzorgsmaatregelen – niet mogelijk is zijn tatoeage (onder alle omstandigheden) verborgen te houden.

Indien aannemelijk is dat de vreemdeling zijn tatoeage niet in alle gevallen bedekt kan houden, dient ook nog gekeken te worden in welke gevallen de vreemdeling zijn tatoeage niet verborgen kan houden. Is dat in huiselijke of privésfeer, in het openbaar of tijdens contacten met de autoriteiten? Het enkele gegeven dat de tatoeage zichtbaar wordt, is immers niet voldoende om een reëel risico op vervolging danwel een 3 EVRM behandeling aan te nemen. De inschatting of de vreemdeling een risico op vervolging loopt indien de tatoeage zichtbaar is, kan immers wezenlijk anders zijn in die gevallen waarin de tatoeage enkel in privésferen zichtbaar is of ook in het openbaar en/of in contacten met de autoriteiten.

Indien de vreemdeling zijn tatoeage niet te allen tijden bedekt kan houden mag bovendien van de vreemdeling verlangd worden dat hij, indien er vragen worden gesteld over de tatoeage, een plausibele verklaring kan geven voor die tatoeage.

vreemdeling

Daarbij mag tevens verwacht worden dat de

10.2.d en
10.2.g

Immers, de vreemdeling is niet bekeerd tot het Christendom en het moeten voldoen aan bepaalde religieuze praktijken die in het land van herkomst gangbaar zijn, is in deze gevallen dan ook niet op voorhand te kwalificeren als een niet te tolereren inbreuk op de persoonlijke geloofsovertuiging, identiteit of manier van leven.

Aannemelijke vrees

Indien de vreemdeling aannemelijk maakt dat vorenstaande niet van hem verlangd kan worden en/of dat hij – ook indien hij alle voornoemde voorzorgsmaatregelen in acht neemt – alsnog een reëel risico loopt op vervolging of een 3 EVRM behandeling, geldt het volgende.

Als de vreemdeling stelt dat hij de tatoeage heeft laten plaatsen als uiting van zijn gestelde nieuwe geloofsovertuiging, terwijl de IND dat niet geloofwaardig acht, kan aan de vreemdeling worden tegengeworpen dat de tatoeage enkel en alleen tot doel heeft om een verblijfsvergunning af te dwingen en er sprake is van misbruik van het asielrecht. Let op, dit kan pas worden tegengeworpen nadat geconcludeerd is dat de vreemdeling een reëel risico op vervolging, danwel een 3 EVRM behandeling loopt.

Ter motivering van de afwijzing wegens misbruik/fraude kan worden verwezen naar het EHvJ arrest Altun (ECLI:EU:C:2018:63):

48 Volgens vaste rechtspraak van het Hof mogen zulke overwegingen er evenwel niet toe leiden dat justitiabelen zich door middel van fraude of misbruik zouden kunnen beroepen op het Unierecht.

49 Het in deze rechtspraak weergegeven beginsel dat fraude en misbruik van recht verboden zijn, vormt een algemeen beginsel van Unierecht dat justitiabelen dienen na te leven. De Unieregelgeving mag immers niet zo ruim worden toegepast dat zij handelingen zou dekken die zijn verricht met het doel om door fraude of misbruik te profiteren van de door het Unierecht toegekende voordelen.

50 In het bijzonder berust de vaststelling van fraude op een samenstel van bij elkaar passende aanwijzingen waaruit zowel een objectief als een subjectief gegeven blijkt.

En:

Cussens, ECLI:EU:C:2017:881:

het beginsel van het verbod van misbruik in die zin moet worden uitgelegd dat het, los van een nationale maatregel die daaraan werking geeft in de nationale rechtsorde, rechtstreeks kan worden toegepast (...) zonder dat het rechtszekerheidsbeginsel en het beginsel van gewettigd vertrouwen zich daartegen verzetten.

Dat betekent dat de vreemdeling om die reden niet in aanmerking kan komen voor een verblijfsvergunning, maar ook niet zal worden uitgezet.

Het kan ook zo zijn dat je tot de conclusie komt dat er sprake is van een reëel en voorzienbaar risico op vervolging danwel een 3 EVRM behandeling, maar je niet tot de conclusie kunt komen dat sprake is van misbruik. De vraag wanneer hiervan sprake is zal van geval tot geval moeten worden beoordeeld. In die gevallen kun je de aanvraag niet afwijzen op grond van het misbruikartikel.

In die gevallen waarin je een zaak vanwege een tatoeage in wil willigen, wordt verzocht eerst contact op te nemen met dossierhouder SUA) 10.2.e en/of de dossierhouder bij JZ). Voorafgaand contact opnemen geldt

ook voor zaken waarin je tot de conclusie komt dat een 3 EVRM risico aan uitzetting in de weg staat, maar je de aanvraag wilt afwijzen wegens voornoemd misbruik.

5. Afstemming

Dit bericht is afgestemd met JZ en A&B.